

LISTY

skřítko Lískáčka pro rodiny s dětmi

List 15/2015 - KVĚTEN

LÍSKA

Lískáčkovo
květnové
téma:

Krása květů v květnu

Co nás čeká:

- **Všechny barvy květů** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, délka dle potřeby)
- **Papírová poupátka** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř, cca 10 minut)
- **Rozkvetlý salát** (pro děti od 3 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita uvnitř i venku, cca 30 minut)
- **Kytička z filce** (pro děti od 6 let, ve spolupráci s rodiči, aktivita venku, cca 60 minut)

Příběh
s Lískáčkem:

Jarní vaření

„Jé, babi, co to děláš?“ podivila se Jitka, když s ostatními přišla do kuchyně. Babička právě namáčela jednu fialku do cukru. „Pššt. To je překvapení pro dědečka. Bude mít svátek a já si vzpomněla, že jako malý mněl moc rád fialkové bonbony.“ „ Ty mi taky chutnají. Maminka nám je občas kupuje. Voní po fialkách, ale nikdy jsem v nich žádnou fialku nenašla,“ podivila se Jitka a pozorovala babičku, jak bere kvítky fialek, namáčí je do husté cukrové vody, trošku je namočí co cukru, a pak je dává je opatrně na sítko. „To ale už dávno nejsou fialkové bonbony, co my jsme znávali. Teď je to jen samý cukr a vůně. Když jsem byla malá, chodili jsme k panu Karlíkovi do jeho cukrárny. Krásně to tam vonělo a nám se vždycky sbíhaly sliny. Dával nám fialkové květy nebo okvětní plátky růže, obalené v cukru. To byla dobrota. To on mě naučil, jak dělat fialkové bonbony.“

„Ale babi, copak se můžou růže a fialky jíst? To jsem nikdy neslyšel,“ kroutil hlavou Tomáš. „To víš, že dají. A nejenom ty. Maminka nám dávala sedmikrásky na chleba s tvarohem, popenec jsme dávali do tvarohové pomazánky a občas nám sypala na kaši plátky z měsíčku,“ vysvětlovala babička. „ Z měsíčku?“ vyprskla Jitka smíchy. „Copak měsíc má nějaké plátky. Vždyť to není kytka.“

„Říkala jsem měsíček, ne měsíc. Měsíček je ta oranžová voňavá kytka, co mi roste v bylinkové zahrádce. Ale jak vás tak poslouchám, vy divokých bylinkách mnoho nevíte. Myslím, že by to chtělo vyrazit na objevnou výpravu na louku. Já už mám hotovo, takže vyrazíme a zkusíme si venku najít něco k večeři.“ Babička si sundala zástěru a už si chystala košík na bylinky. A tak všichni spolu vyrazili ven.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

nadace
partnerství

| LIDÉ A PŘÍRODA

Zlínský kraj

Na louce bylo plno květů. Jitka je začala trhat, ale Lískáček ji zastavil. „Počkej, copak se chceš otrávit? Ne každá kytička je tou správnou bylinkou. Musíš dávat pozor. To žluté je pryskyřník a z toho by to mohlo být hodně špatně. Natrhej spíše šťovík a pampelišku, můžeme je pak dát do tvarohové pomazánky,“ a už Jitce ukazoval, jak vypadají bylinky, o kterých mluvil.

A tak tam běhali po louce, trhali kytky a nosili je babičce nebo Lískáčkovi, aby se dozvěděli, jestli jsou jedlé nebo ne. Spoustu jich ochutnali a do košíku vybrali jen ty, které chtěli dát do tvarohové pomazánky. Také se toho ten den hodně naučili. Nakonec do pomazánky vybrali sedmikrásky, mochnu husí, bršlici kozí nohu, popenec břechťanolistý, kokošku pastuší tobolku, pampelišku, šťovík a trochu fialek. Doma bylinky pořádně omyli a nakrájeli do tvarohu. Pak přidali trochu pepře, soli a jeden bílý jogurt. Vše pořádně promíchali a večer pak měli skvělou tvarohovou pomazánku s bylinkami.

Lískáčkovo
bádání:

Všechny barvy květů

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku

Pomůcky: vyrobené paletky (vystřižený tvrdý papír do tvaru paletky s přilepenou velkou nálepkou)

Motivace: Tomáš s Jitkou už ví, které květy by teď na jaře mohli použít do salátu. Při jejich hledání našli hodně včelek, které zrovna opylovali jednotlivé květy. Ne na všech květech ale najdete hodně včelek. Víte čím, květy své opylovače lákají

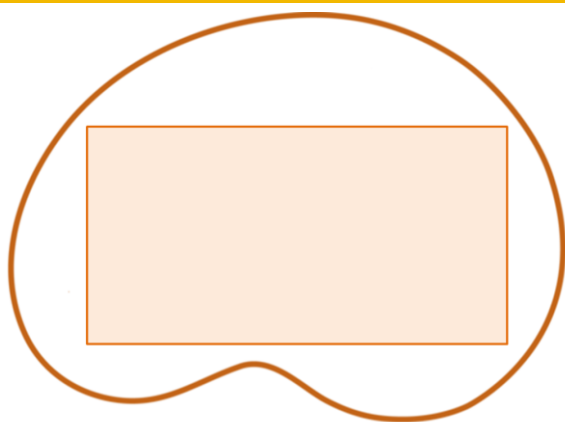
Postup:

Tentokrát se vypravíme na výpravu za hledáním všech barev květů. Jsou nějaké barvy, které květy nemají? Podaří se vám najít všechny? Aby se vám barvy dobře pamatovali, můžete si vzít na procházku doma vyrobenou paletku, na kterou si můžete najít květy lepit.

Z tvrdého papíru a velké nálepky si můžete snadno vyrobit paletku. Nejprve na papír namalujeme obrys paletky, kterou vystříháme. Poté si na paletku přilepíme lepidlem samolepku tak, aby strana s krycím papírem zůstala volná. S takto vyrobenou paletkou se pak můžeme vypravit do přírody.

Vypravte se na procházku na rozkvetlou zahradu nebo louku. Z připravené paletky sundáme krycí papír a na takto odkrytou samolepku pak lepíme nalezené květy. Všimněte si, jaké barvy květy mohou mít. Které barvy potkáte nejčastěji? Které barvy je naopak nejméně?

Trocha teorie: Nejméně je v přírodě červených květů. Údajně je to proto, že včely jsou hlavním opylovačem hmyzosubných rostlin a červené květy pro ně nejsou atraktivní (vidí je černošedé) a proto je méně navštěvují a opylují. Tyto rostliny se tak hůře rozmnožují. Během evoluce postupně došlo k tomu, že rostliny s červenými květy se neprosadily a buď se nějak přizpůsobily (jiný opylovač, změna barvy květu, opylování větrem, ...) nebo vymizely.

Lískáčkův
pokus:

Papírová poupátka

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: uvnitř

Pomůcky: barevný papír, tužka, nůžky, miska s vodou

Motivace: Květy nemusí kvést jen na louce či v zahradě. Mohou nám vykvést i přímo před očima v misce vody.

Postup: Na barevné papíry si tužkou namalujeme jednoduché kytičky. Ty pak vystříháme nůžkami. Okvětní lístky složíme dovnitř. Tak vytvoříme poupata. Do misky napustíme vodu a na hladinu opatrně pokládáme jednotlivá poupata. Co se stane?

Výsledek: Poupata se po styku s vodou začnou hned rozvíjet. Rozvití poupat způsobuje voda, která vzlíná papírem a tak narovná přehyby papíru. Podobně funguje i např. kvetoucí čaj.

Tip: Pokud byste chtěli pozorovat rozpuštění skutečných květů, můžete si na zahrádku pořídit Pupalku dvouletou. Jedná se o až 2 m velkou žlutěkvetou rostlinu, která je zvláštní tím, že její květy se otvírají za teplého počasí vždy po 18té hodině. Květ se viditelně rozevírá jen pár minut, takže jejich pozorování baví i děti.

Lískáčkově
vaření:

Rozkvetlý salát

Věk: od 3 let ve spolupráci s rodiči

Místo: venku, uvnitř

Pomůcky: hlávkový salát, čerstvé květy dle výběru (sedmikráska, růže, maceška, violka, pampeliška, popenec nebo okvětní plátky měsíčku), olej sůl, pepř, vinný ocet, miska vařečka

Motivace: Víte, že se květy dají jíst? Určitě znáte květák či brokolici, možná jste ochutnali pampelišku nebo sedmikrásku, ale už jste někdy jedli macešky nebo popenec? Pokud ne, proč to nezkusit teď? Venku roste spousta divoké zeleniny, kterou můžeme využít v naší kuchyni. Stačí jen sebrat odvalu a vyrazit sklízet. Vyzkoušejte třeba náš rozkvetlý salát.

Postup: Nejprve si zajdeme na krátkou procházku ven, během které si nasbíráme různé jedlé květy. Po návratu ještě jednou květy zkontrolujeme a pořádně omyjeme. Salát si rozděláme a jednotlivé listy omyjeme. Vložíme do vhodné misky. Větší listy natrháme rukou. Poté přidáme jedlé květy, trochu oleje, soli a pepře a vše zastříkáme vinným octem. Salát důkladně promícháme. Pokud máme svoji osvědčenou zálivku na salát, klidně ji můžeme použít.

Tip: Určitě znáte hodně receptů na sirupy a limonády z bezu či lípy. Ale co takhle zkusit kandované fialky, které dříve znal snad každý. Je to jednoduché. Nasbíráme květy fialek a zbavíme je zelených šťopek. V horké vodě rozpustíme tolik cukru, co to bude. Vytvoříme tak nasycenou směs. Do ní pak opatrně ponoříme květy a vyndáme je nejlépe na síto, kde jich necháme vychladnout a usušit.

 Lískáčkovo
tvoření:

Kytička z filcu

Věk: od 6 let ve spolupráci s rodiči

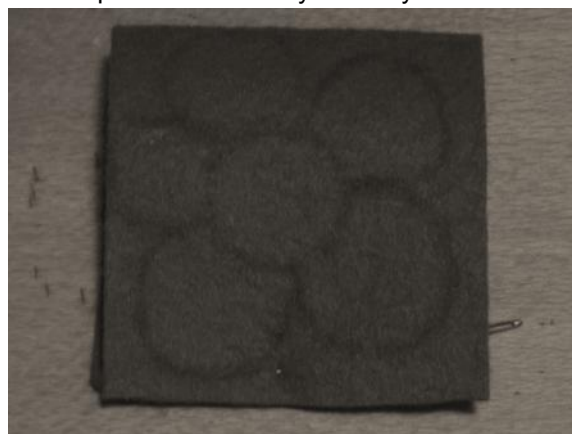
Místo: uvnitř

Pomůcky: nůžky, měkkou tužku nebo fix, vatu, různé barvy filcu, knoflík, jehlu a bavlnku

Motivace: V této části vám nabízíme většinou jednoduché aktivity, které můžete dělat se svými dětmi. Tentokrát jsme pro vás připravili složitější výrobek. A je to opět kytička.

Postup:

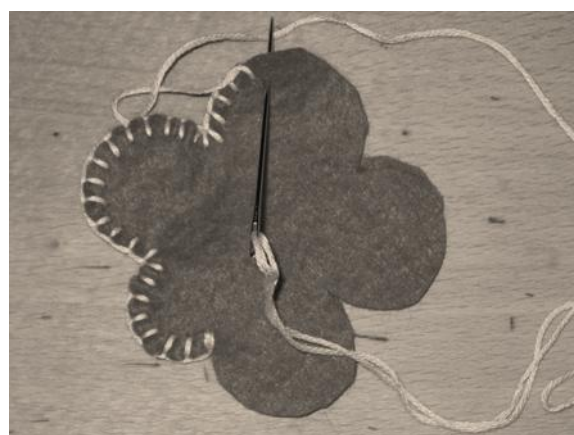
1. Nachystáme si nůžky, měkkou tužku nebo fix, vatu, různé barvy filcu, knoflík, jehlu a bavlnku).
2. Na filc, ze kterého budeme chtít mít kytku, tužkou předkreslíme obrys květiny.

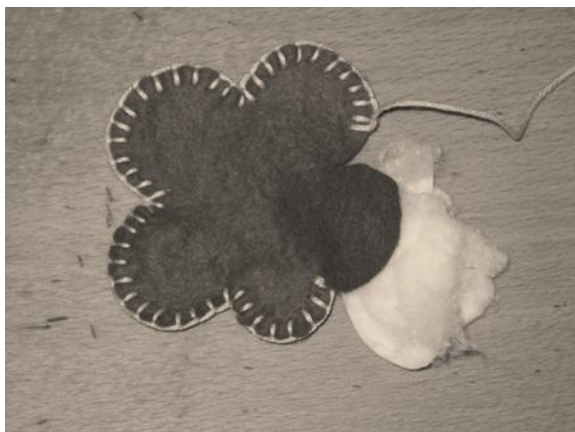
3. vystříhneme 2x obrys květiny a jeden střed.

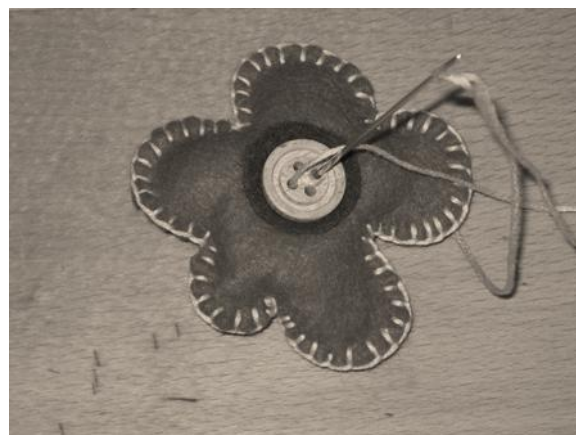
4. Dva díly květiny spolu sešijeme smykovacím stehem.

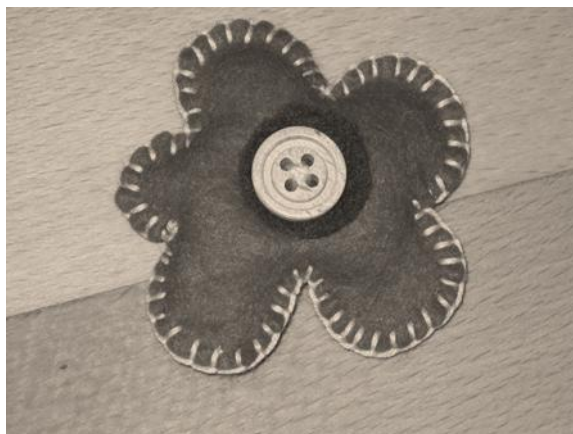
5. Ještě než doobšijeme kytičku, nezapomene ji naplnit vatou.

6. Nakonec přišijeme pomocí knoflíku střed květiny a knoflík.

7. Hotovou kytičku můžeme použít jako výzdobu, můžeme na ni přidělat zavírací špendlík a mít kytičku jako brož. Také lze přidělat poutko a kytičku nosit jako přívěšek na klíče.

Pochlub
se Lískáčkovi:

Jak to dopadlo?

Stalo se vám něco zajímavého? Chcete se ještě na něco zeptat? Pište Lískáčkovi na adresu Liskacek@post.cz. Už se moc těší. A také nám můžete napsat, jaké téma byste v našich listech uvítali.

Lískáčkovo
opakování:

Zkuste si odpovědět

- Jakou barvu mají květy nejméně?
- Proč se květy z papíru na vodě rozevírají?
- Které květy bychom si mohli dát k obědu?
- Jak se povedla kytička z filcu?
- Proč rostliny kvetou.?

Sestavila: Lenka Pavelčíková
odborná spolupráce: Iva Koutná, Marie Kordulová